

75 Jaar R.K. kerk in Nunspeet en omstreken

door Dirk van 't Oever

75 jaar Kerk in het in het diasporagebied van de Noord-West Veluwe. Dat houdt in 75 jaar lang zoeken naar wegen en vormen om samen gelovig bezig te zijn vanuit een unieke situatie.

1929. Groepjes rooms katholieken, verspreid over Nunspeet, Hulshorst, Vierhouten, Elspeet, Doornspijk en Elburg, trachtten in een gebied van 25 vierkante kilometer contact te houden met elkaar temidden van een zwaar reformatorische omgeving. Bezorgd als zij waren, voor het behoud van hun geloof en dat van hun kinderen, maakten ze kerkgelegenheden voor zichzelf, in een barak, in een villa, een kantine of in een synagoge, een gereformeerde kerk, een gemeenschapshuis, een tent. Zij waren niet anders gewoon, zij wel. Maar de gasten die hier 's zomers vertoefden en ter kerke gingen, keken er vreemd van op.

1929. Nunspeet, Elspeet, Vierhouten, Hulshorst en Elburg maakten deel uit van de parochie Harderwijk. De parochie Harderwijk was er dus een van een geweldige uitgestrektheid. Zoals gezegd woonden toen in Nunspeet enkele katholieke families die trouw hun zondagsplicht vervulden in Harderwijk. Dat was toen niet anders. Van een echtpaar uit Nunspeet is bekend dat ze iedere zondag naar de kerk gingen, door weer en wind en nog wel te voet! Kom daar heden ten dage eens om. Ook de enkele katholieke families die in Elburg woonden gingen in Harderwijk naar de kerk, maar dan wel met de auto.

Onder het patronaat van de ZEHr. Gerritsen, pastoor van Harderwijk, werd het plan gemaakt om dit kleine aantal katholieken uit hun isolement te halen en een kerkje te stichten in Nunspeet.

Ook de Paters Minderbroeders Conventuelen hadden al een aanvraag ingediend bij het bisdom voor een dergelijk plan. Zij hadden de streek leren kennen bij de geestelijke verzorging van de Belgische vluchtelingen uit de oorlog van 1914 – 1918, die gelegen waren in het zogenaamde Belgenkamp aan de Eperweg.

Na vele moeilijkheden werd de toestemming verleend en begon pater Remigius Pozzi met een geschikte locatie te zoeken en de zorg van de financiën te behartigen.

Op de Eperweg stond de villa "Ruimzicht" te koop en deze werd geschikt geacht om als pastorie en voorlopige kapel te worden ingericht. De villa was gebouwd in 1913 en is onder andere nog bewoond door dokter Schut.

De nodige financiën werden met veel moeite bijeengebracht en eindelijk brak de

dag van 13 mei 1929 aan, de dag waarop de pastorie en kerk werden ingezegend en in gebruik genomen. De naam "Ruimzicht" van de villa werd vervangen door "Sint Franciscus" aan wie woning en kapel werden toegewijd. Op die dag kreeg pater Remigius Pozzi zijn officiële aanstelling als rector. Hij bleef tot mei 1933. Nunspeet en omgeving werd dus een

Pastorie en kerk "Sint Franciscus".

"rectoraat". Aan het eind van de oorlog kwam een stroom vluchtelingen naar het rectoraat. Velen kwamen uit de omgeving van Arnhem. In Elspeet werd voor de geëvacueerden kerk gehouden bij een familie van Dam, die daarvoor twee kamers beschikbaar stelden.

Ondertussen volgden de paters elkaar in ras tempo op. In 1950 telde het rectoraat 40 gezinnen met een totaal van 212 personen. Drie gezinnen in Elburg, twee in Elspeet, zes in Vierhouten, één in Hulshorst en de overige in Nunspeet.

10 mei 1953. Op die dag werd voor het eerst de H.Mis gelezen in de voormalige synagoge, gehuurd van de gemeente Elburg. Op dat moment telde Elburg al 14 katholieke gezinnen.

Het was vaak een gezellige boel zo onder elkaar. De toenmalige rector, pater van Cuyk, was een zeer ontwikkeld man en bezat veel liefde voor de muziek. Hij zorgde voor culturele programma's gedurende de wintermaanden ten behoeve van de kleine groep katholieken die bijzonder in die wintermaanden in een isolement zaten. De avonden werden meestal gehouden in de pastorie aan de Eperweg. Ook op de Grote Bunte werden avonden verzorgd en een enkele maal ook in hotel Ittmann.

Inmiddels groeide de parochie in Nunspeet door de bouw van een legerplaats en de daarbij behorende vestiging van gezinnen van de militairen, in de woonwijken in de volksmond genoemd Korea (Heuvelweg e.o.) en Jerusalem (Dr. van Loonweg e.o.) Ook in Elburg zat er groei in de parochie door personeel dat werkzaam was bij aannemers, belast met de inpoldering van Zuidelijk Flevoland. Na hen kwamen de agrariërs voor het eerste ontginningswerk in dienst van de Zuiderzeewerken.

In september 1956 verscheen pater Robertus van Rooy ten tonele. Komende uit Zuid Limburg en zomaar geplant in het diasporagebied Nunspeet. Deze heeft het rectoraat en later parochie vele jaren gediend, tot aan zijn pensioen in 1985. Onder zijn 'bewind' is veel tot stand gekomen. De kerk, dus de pastorie met kapel, werd in de loop der jaren te klein. Tijdenlang heeft men in de vakantiemaanden, wanneer de toeristen Nunspeet overspoelden en ook ter kerke wilden gaan, de kapel uitgebreid met een grote legertent. Gekocht in Rotterdam in een legerdump voor f 2,50 per kilo. Voor f 517,- totaal, met palen, touwen en haringen. De serredeuren werden uit de kapel verwijderd en de tent naadloos (?) aangesloten op het interieur van de kapel.

Besloten werd vervolgens tot de bouw van een echte kerk. Op 5 augustus 1958 werden de eerste plannen bij het bisdom ingediend. Met veel sparen, bedelen, acties en wat dies meer zij, werden de benodigde fondsen bijeen gebracht. Na veel praten, architecten, offertes, aanbesteden etc. etc. ging pas op 4 mei 1961 de eerste schop in de grond. In het jaar daarop, op 18 maart 1962 vond de kerkconsecratie plaats door kardinaal Alfrink. Op dezelfde dag klonk voor het laatst ook het Ite Missa est in de kapel/tent. De inwijding van de kerk aan de Eperweg was een groots gebeuren waar zelfs een televisiereportage van werd gemaakt. De parochie groeide en er kwam zelfs een eigen RK-lagere school. De St. Franciscusschool. Enkele jaren later werd de behoefte gevoeld voor een eigen ontmoetingsruimte, een zaaltje. Dit vond vorm in de bouw van 't Achterom, zoals de naam al doet vermoeden, gebouwd achter de kerk. Vermeld mag worden dat het uitsluitend parochianen zijn geweest die het gebouwtje hebben neergezet. De parochie groeide en bloeide. Een zangkoor werd opgericht en het vrouwengilde kwam er. Caritas zag het licht en poetsploegen t.w. dames die de kerk schoonhielden, werden gevormd. Omstreeks 1990 werd ook in Elburg een RK-lagere school opgericht. De school heeft een gymlokaal. In de zelfde school is aangebouwd het R.K. Agnietencentrum, eigendom van het parochiebestuur Nunspeet / Elburg.

De katholieken uit Elburg konden vanaf die tijd naar hun eigen kerkje en hoefden niet meer naar Nunspeet te reizen.

De rector nam in de school altijd het geestelijk deel voor zijn rekening. Zo ook in Elburg. De rector reed er iedere vrijdagmiddag op de brommer heen. Bij het passe-

ren van Doornspijk had hij geleerd om wat vaart te minderen want de plaatselijke agrariërs fietsten daar soms, geheel verdiept in sombere gedachten, dwars over de weg en fietspad heen, recht op het doel af en zonder blikken of blozen. Een botsing tussen Rome-Reformatie kon je op de Zuiderzeestraatweg niet riskeren!

Op 29 mei 1961 werd het rectoraat (hulpkerk van Harderwijk) Nunspeet een eigen parochie. De zielszorg werd toevertrouwd aan de Paters Conventuelen. Rector van Rooy werd pastoor van Rooy.

In 1985 werd tenslotte pastoor van Rooy opgevolgd door onze huidige pastoor Stege, die tot op heden zijn pastorale taak in de St. Franciscusparochie verricht.

Bijdrage van de R.K.-parochiegemeenschap Nunspeet / Elburg
